

Berenschot

Kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning

Gemeente Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude

Inhoudsopgave

- 1 Introductie van het onderzoek
- 2 Aanpak en toelichting onderzoeksaanpak
- 3 Uitkomsten van het onderzoek
- 4 Conclusie en aanbevelingen

Berenschot

1

Introductie van het onderzoek

Kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning

Introductie van het onderzoek

De gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude (hierna: de Leidse regio) kopen gezamenlijk de huishoudelijke ondersteuning in. De Leidse regio gaat de huishoudelijke ondersteuning per 1 januari 2023 opnieuw inkopen.

De Leidse regio wil de tarieven onafhankelijk laten vaststellen voor het product huishoudelijke ondersteuning. Aan Berenschot is als onafhankelijk organisatieadviesbureau de volgende vraag gesteld:

Wat is een, conform de HV-schaal, een reëel tarief voor huishoudelijke ondersteuning voor 2023?

Berenschot

2

Aanpak en toelichting onderzoeks-aanpak

Kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning

Onderzoeksopzet

Stap 1

Gezamenlijk van start

Het vaststellen van het plan van aanpak, de structuur van de rapportage en het ophalen van de meest recente informatie.

Stap 2

Uitvraag bij aanbieders

De betrokken aanbieders hebben het invulformat ingevuld voor de Leidse regio.

Stap 3

Validatie en terugkoppeling voorlopige resultaten

De aangeleverde gegevens zijn gevalideerd. Berenschot heeft de gegevens samengevoegd met informatie uit andere onderzoeken en eigen referentiemateriaal.

Stap 4

Opstellen en bespreken adviesmemo

Het bespreken van de voorgestelde parameters met de opdrachtgever.

Toelichting op onze aanpak

Huidige tarieven

Berenschot is niet betrokken geweest bij de advisering van de huidige tarieven. Deze zijn dan ook niet als uitgangspunt genomen. Berenschot heeft uitsluitend gekeken naar de productbeschrijving, de aangeleverde informatie en eigen referentiemateriaal. Berenschot adviseert de Leidse regio over de hoogte van de verschillende kostprijscomponenten. Het staat de Leidse regio vrij om hiervan af te wijken.

Betrokken aanbieders

Om reële tarieven te berekenen, heeft Berenschot gecontracteerde aanbieders gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. In de aanpak is zorgvuldig gekeken naar de input van aanbieders. De input van aanbieders is gecombineerd met resultaten uit andere kostprijsonderzoeken en onze benchmarkgegevens.

Reële tarieven

Berenschot stelt zich op als onafhankelijk bureau. Iedere aanbieder heeft andere kostprijzen. Omdat de Leidse regio voor alle aanbieders met uniforme tarieven wil werken, berekent Berenschot de 'reële tarieven'.

Een reëel tarief moet volgens ons een (gemiddelde) aanbieder in staat stellen om een gezonde bedrijfsvoering te realiseren. Dit betekent niet dat de tarieven voor alle aanbieders kostendekkend moeten zijn.

Toelichting op onze aanpak

Uitvraag

Berenschot heeft informatie opgevraagd bij de gecontracteerde aanbieders in de huidige situatie. Het invulformat dat gebruikt is, volgt uit de rekentool die Berenschot ontwikkeld heeft voor de VNG en betrokken brancheverenigingen.¹ Het invulformat is uitsluitend gebruikt om inzicht te krijgen in de opbouw van de kostprijs-elementen van aanbieders.

Vergelijkbaarheid

De uitkomsten van dit onderzoek zijn een resultaat van de voor dit onderzoek gekozen aanpak, de input van aanbieders en de productbeschrijvingen (en bijbehorende verplichtingen) van de Leidse regio. Doordat de aanpak en uitkomsten regio- en tijdsgebonden zijn, zijn deze niet te vergelijken met uitkomsten van andere onderzoeken in andere gemeenten.

Kostprijs-elementen

De tarieven zijn opgebouwd op basis van de volgende verschillende kostprijs-elementen (zie figuur 1).

Figuur 1. Vereenvoudigde weergave van het kostprijsmodel.

3

Uitkomsten van het onderzoek

Kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning

Uitvraag

Respons op uitvraag

Bij dit onderzoek is het opgestelde format naar elf aanbieders verstuurd. In totaal hebben tien aanbieders het ingevulde format geretourneerd, waarvan negen invulformats bruikbaar waren voor de analyse.

Validatie

Op basis van de invulformats hebben wij verschillende verdiepende vragen gesteld aan de aanbieders. Naar aanleiding van deze vragen, hebben sommige aanbieders op onderdelen extra input geleverd. Wij hebben in ons onderzoek geen aansluiting gezocht met de jaarrekening en dus niet inhoudelijk gevalideerd.

Wij willen de aanbieders danken voor de constructieve medewerking aan het onderzoek.

Inschaling

Wij hebben aanbieders gevraagd om inzicht te geven in de inschaling op december 2021.

Inschaling in HV5+

Verschillende aanbieders hebben aangegeven de relatief dure schaal HV5+ te gebruiken. Wij kunnen de uurlonen voor deze schaal onvoldoende valideren en hebben er daarom voor gekozen om deze inschaling te combineren met de inschaling HV5.

Inschaling in 2023

Medewerkers die in dienst zijn/blijven bij aanbieders stijgen elk jaar een trede in de loonschaal. Echter, het is onduidelijk in welke mate de stijging in treden wordt beïnvloed door de uitstroom en instroom van medewerkers.

Om tot een uniforme werkwijze te komen heeft Berenschot de gemiddelde inschaling voor 2023 vastgesteld op basis van de huidige inschaling en door een aanname te doen voor het verloop naar hogere schalen.

Op basis van de huidige inschaling verwachten wij dat 80% van het huidige personeel volgend jaar werkzaam is in een hogere trede, de overige 20% stroomt dan opnieuw in. Hierbij is de aanname gedaan dat deze 20% nieuwe instroom volledig instroomt op salarisschaal HV0 (de aanloopschaal). HV5 is de hoogste salarisschaal; hier is de verwachting dat 80% van de medewerkers in HV5 blijft en 20% uitstroomt.

Tijdens de werksessie hebben aanbieders aangegeven dat medewerkers niet *altijd* in HV0 instromen. Wij hebben hiervoor echter te weinig onderbouwing ontvangen om een andere instroomverdeling te adviseren.

Deze methodiek is toegepast om te komen tot de verwachte inschaling in december 2022. Vervolgens is dit nogmaals toegepast om te komen tot de verwachte inschaling in december 2023. Het gemiddelde hiervan is gebruikt om te komen tot de verwachte inschaling over 2023.

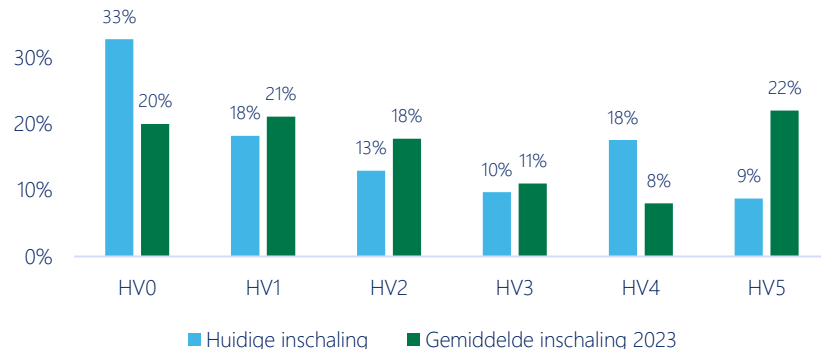
Inschaling

Gewogen en ongewogen inschaling

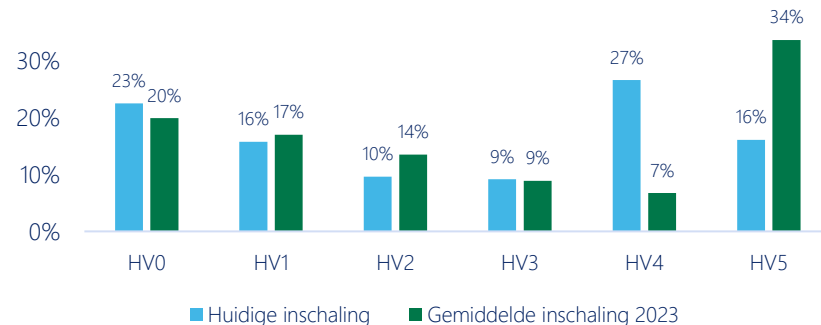
De inschaling is op twee manieren berekend: middels een gewogen gemiddelde en een ongewogen gemiddelde. Bij het gewogen gemiddelde hebben we de aanbieders met meer medewerkers zwaarder laten meetellen in het gemiddelde. Bij het ongewogen gemiddelde hebben we alle aanbieders even zwaar laten meetellen in het gemiddelde.

Wij adviseren om de gewogen inschaling te hanteren in de totstandkoming van het tarief, omdat enkele aanbieders substantieel meer medewerkers in dienst hebben dan andere aanbieders in dit onderzoek.

Funciemix HO (ongewogen)

Inschaling HO (gewogen)

Figuur 2. Inschaling: gewogen en ongewogen

Productiviteit (1/2)

Onder de correctie van productiviteit verstaan wij alle uren waarvoor de werkgever aan de medewerker wel (volledig) loon betaalt, maar waarvoor geen financiële vergoeding van de opdrachtgever tegenover staat.

In de volgende paragrafen beschrijven wij de opgevraagde informatie per onderdeel.

Ziekteverzuim

Hoewel wij het volledige ziekteverzuim hebben opgevraagd, dient in de berekening van de productiviteit alleen gecorrigeerd te worden voor het verzuim waarvoor de werkgever loon doorbetaald. Wij hebben gekeken naar de huidige situatie en de 'normale' situatie. Het gemiddelde ziekteverzuim bij aanbieders in de huidige situatie is 6,2%. Het gemiddelde ziekteverzuim in de VVT-branche is 7,0% (Branche Viewer VVT 2016 tot en met 2020). Wij hebben het percentage van de VVT-branche overgenomen in de berekeningen.

Verlof

De correctie voor verlof is volgens de cao vastgesteld op 12,6% (237 uren bij volledig dienstverband).

Reiskosten

In de cao staat opgenomen dat aanbieders verplicht zijn om reistijd tussen cliënten door te betalen. Uit ons onderzoek blijkt dat aanbieders hier verschillend mee omgaan. Wij hebben hiervoor een correctie van 0,8% opgenomen. Dit is gebaseerd op het gemiddelde van de aanbieders. Het gemiddelde van aanbieders is € 0,43 per gewerkt uur. We zien een grote spreiding. Daarom is ervoor gekozen om de mediaan te gebruiken (€ 0,40 per gewerkt uur).

Berenschot ziet doorgaans reiskosten variërend van € 0,35 tot € 0,50. Deze kosten zijn sterk afhankelijk van de mate van stedelijkheid van de regio.

Productiviteit (2/2)

Scholing

De cao verplicht om 2% budget op te nemen voor de ontwikkeling van medewerkers. Wij zien dat organisaties hier verschillend invulling aan geven en dat deze 2,0% niet altijd in praktijk wordt gebracht. Aanbieders gaven gemiddeld 1,7% aan.

Wij adviseren om de 2,0% correctie voor scholing over te nemen. Wij adviseren om de scholing onderdeel te laten zijn van de gesprekken tussen de Leidse regio en aanbieders om gezamenlijk te kijken hoe de rol/impact van de huishoudelijke ondersteuning vergroot kan worden.

Tabel 2. Productiviteitsopbouw

Categorie	Uren	In procenten
Ziekteverzuim	131	7,0%
Verlof	237	12,6%
Scholing	38	2,0%
Zakelijke reistijd	15	0,8%
Productiviteit	1457	77,6%

Sociale lasten

Sociale lasten als opslagpercentage

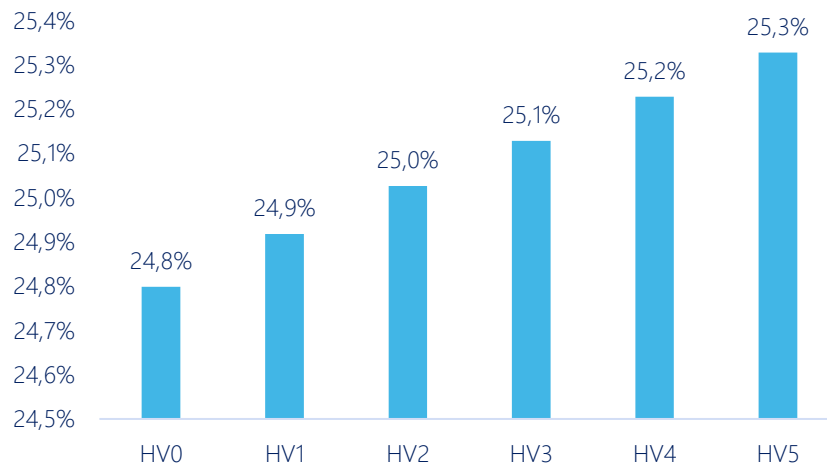
Om het opslagpercentage voor sociale lasten te bepalen is er rekening gehouden met de volgende parameters:

- De pensioenpremies en franchises uit 2021. Deze worden in de definitieve versie geactualiseerd.
- De werkgeverspremies uit 2021. Deze worden in de definitieve versie geactualiseerd.
 - WAO: 7,53%
 - WW: 3,74% (een verhouding van 80% vaste krachten en 20% flexibele contracten voor de WW-premie)
 - ZVW: 7,00%
 - WHK: 0,90% (gemiddelde aanbieders).

Op basis van de bovenstaande punten is het gemiddelde opslagpercentage per schaal vastgesteld voor vier aanbieders. In de totstandkoming van het opslagpercentage is het gemiddelde opslagpercentage van de vier aanbieders voor 4/9^e deel meegenomen en het opslagpercentage van de aanbieders die op totaalniveau heeft aangeleverd voor 5/9^e deel.

De opslag voor sociale lasten komt daarmee op 25,1%. Wij adviseren deze over te nemen. De hoogte hiervan kijkt af per schaal.

Opslag voor sociale lasten

Figuur 3. Opslag voor sociale lasten per schaal

Overhead en opslag risico, innovatie en marge

Definities

Onder de overheadkosten vallen de kosten voor overheadpersoneel, inhuur/uitbesteding van overheadtaken, materiële overheadkosten, kosten voor vastgoed en overige personele kosten. De volledige definitie is te vinden in bijlage 1.

Hoogte van de opslag

Op basis van de aangeleverde informatie hebben wij *vooralsnog* een opslag voor overhead en overige kosten in dit onderzoek meegenomen van 22,1%. Daarbij is uitgegaan van de kwartielscore voor de overheadcategorieën en het gemiddelde van aanbieders voor vastgoedkosten en overige personele kosten. Het gemiddelde van aanbieders is 23,0%. Berenschot ziet doorgaans een iets lagere opslag voor overhead (tussen circa 20% en 23%).

Gemeentelijke eisen

Een groot deel van de aanbieders heeft aangegeven dat er geen aanleiding is om een opslag voor gemeentelijke eisen te verwerken in het tarief. Op basis daarvan hebben wij besloten om geen opslag voor gemeentelijke eisen te verwerken in het tarief.

Opslag voor risico, innovatie en marge

Wij adviseren om in de berekening een opslag voor risico, innovatie en marge mee te nemen van 2,5%. Aanbieders geven een gemiddeld opslagpercentage aan van 3,7%.

Samenvatting resultaten onderzoek

In deze tabel zijn de onderzoeksresultaten samengevat.

Tabel 3. Samenvatting onderzoeksresultaten

* Op basis van verwachte inschaling 2023, met de cao cijfers VVT 2021

** Let op, op basis van cao VVT 2021, indexatie nog vereist.

	HO 2021	HO inschaling 2023
1. Inschaling		
<i>Ongewogen</i>	€ 12,55	€ 12,81*
<i>Gewogen</i>	€ 12,91	€ 13,00*
2. Eindejaarsuitkering	8,33%	8,33%
3. Vakantiegeld	8,00%	8,00%
4. Productiviteit	77,6%	77,6%
5. Reiskosten per gewerkt uur	€ 0,40	€ 0,40
6. ORT	N.v.t.	N.v.t.
7. Opslag sociale lasten (gemiddeld)	25,1%	25,1%
8. Opslag voor overhead, materiële en overige kosten	22,1%	22,1%
9. Opslag voor risico, innovatie en marge	2,5%	2,5%
Tarief		
<i>Ongewogen</i>	€ 30,30	€ 30,86**
<i>Gewogen</i>	€ 31,07	€ 31,30**

4

Conclusie en aanbevelingen

Kostprijsonderzoek huishoudelijke ondersteuning

Conclusies en aanbevelingen

Tarieven

Wij adviseren om de huidige tarieven te verhogen tot de kostprijs, zoals berekend in dit rapport. Wij adviseren om hiervoor het gewogen gemiddelde van de inschaling te hanteren.

Inschaling 2023

Medewerkers die in dienst zijn/blijven bij aanbieders stijgen elk jaar een trede in de loonschaal. Echter, het is onduidelijk in welke mate de stijging in treden wordt beïnvloed door de uitstroom en instroom van medewerkers. Om deze stijging op te vangen, adviseren wij om volgend jaar opnieuw de samenstelling van het personeelsbestand van aanbieders in beeld te brengen en op basis daarvan tot een besluit te komen over de hoogte van de indexatie. Indien gewenst kan Berenschot deze berekening voor de Leidse regio uitvoeren.

Het alternatief is om hiervoor een aanname te doen, zoals wij in voorliggende rapportage hebben gedaan.

Gewogen inschaling versus ongewogen inschaling

Het tarief voor huishoudelijke ondersteuning is op twee manieren berekend: met een gewogen gemiddelde en een ongewogen gemiddelde van de inschaling. Wij adviseren om het gewogen gemiddelde van de inschaling te gebruiken bij het vaststellen van de tarieven. Aanbieders met meer medewerkers worden in deze berekening zwaarder gewogen. Voor de andere (kostprijs)parameters hebben wij niet gewogen.

Toekomstige ontwikkelingen en indexatie

Berenschot zal op het moment dat er een nieuw akkoord is de berekeningen opnieuw uitvoeren voor de regio. Mochten er zich op een later moment alsnog wijzigingen voordoen, bijvoorbeeld in de cao's, dan is dit aanleiding om de tarieven opnieuw te herzien.

Conclusies en aanbevelingen

Indexatie van tarieven

In dit onderzoek adviseert Berenschot het indexatiepercentage te berekenen op basis van de OVA (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling) en het PPC (Prijsindexcijfer Particuliere Consumptie). Wij adviseren om, conform de VNG, een weging te hanteren van 90% OVA en 10% PPC.

De indexatiepercentages zien er als volgt uit:

- OVA (90%)¹: het voorlopige OVA-percentages volgens de laatste raming van het CPB. Het definitieve OVA-percentages voor het opvolgende jaar wordt in het voorjaar bekend.
- PPC (10%)²: het voorlopige PPC volgens de laatste raming van het CPB. Wij raden aan het definitieve percentages 2023 mee te nemen voor de aanbesteding 2024.

Omdat bij de vaststelling van de tarieven voor 2023 de definitieve indexatiepercentages van 2023 nog niet bekend zijn, adviseren wij te werken met de voorlopige indexatiepercentages 2023 die in het voorjaar van 2022 bekend worden gemaakt. Het verschil tussen de voorlopige index en de definitieve index jaar 2023, die een jaar later wordt vastgesteld, wordt de 'inhaal' genoemd. Wij adviseren de inhaal van het jaar 2023 mee te nemen in het tarief voor het jaar 2024.

Aanbevelingen vanuit aanbieders

In de werksessie zijn op verschillende onderdelen aanbevelingen gedaan door aanbieders.

- Parkeerkosten: aanbieders gaan graag in gesprek met de regio om afspraken te maken over de vergoeding van parkeerkosten.
- Onregelmatigheidstoeslag (ORT): aanbieders gaan graag in gesprek om te kijken of medewerkers ook in de avond of in het weekend ingezet kunnen worden om inwoners op meer momenten te voorzien van zorg. Daarnaast kan dit de roosterplanning en personeelsinzet verbeteren.

Berenschot

www.berenschot.nl

 /berenschot

Bijlage 1: definities overheadkosten

- Overhead personeel wordt gedefinieerd als: management (hoger management en operationeel management), stafpersoneel (beleid, marketing, communicatie, beleid en planning), administratief financieel personeel, ICT-personeel, P&O, arbo en opleidingen, secretariaat.
- Materiële overheadkosten worden gedefinieerd als: hardware en software, repro/drukwerk, communicatiekosten (telefonie, internet), kosten algemeen beheer (advies, accountants, exclusief dienstreizen) en overige algemene kosten. Deze kostenpost is inclusief zakelijke lasten en verzekeringen.
- Kosten voor vastgoed worden gedefinieerd als: onderhoud, dotaties, energiekosten, huur en operationele leasing en interest. Bij individuele begeleiding maken we onderscheid tussen de opslag voor 'op locatie' en 'thuis'. Het betreft hier de vastgoedkosten die zijn toe te schrijven aan de geleverde zorg (bij individuele begeleiding) plus de vastgoedkosten die gepaard gaan met overheadpersoneel/-diensten.
- Overige personele kosten worden gedefinieerd als kosten voor vervanging bij verzuim, kosten voor beroepsregistraties, kosten voor werving & selectie en materiële opleidingskosten.